

A Survey of the effects of pork consumption on human physical and mental health based on Islamic Narratives and Medical Parasitology

Adel Spotin^{1*}, SoheilaRouhani¹, Parviz Parvizi², Abbas Shahbazi³, Jameeleh Najafian⁴, Jalal Zaman⁵, Ehsan Ahmadpour⁶, Ali Bordbar²

1- Parasitology and Mycology Department, ShahidBeheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2- Department of Parasitology, Molecular Systematic Laboratory, Pasteur Institute of Iran, Tehran, Iran.

3- Parasitology and Mycology Department, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

4- Bachelor of Theology (Jurisprudence and Law foundations) Education District 2, Urmia, Iran

5- Research Institute for Endocrine Sciences, ShahidBeheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

6- Parasitology and Mycology Department, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.

Corresponding Author:
ShahidBeheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

E-mail:
adelespotin@gmail.com

Received: 9 April 2014
Revised: 17 September 2014
Accepted: 21 September 2014

Abstract

Application of religious instructions, especially consumption of Halal meat, is a physical and mental health guarantee in human lives. In this study, the effects of pork consumption on human physical and mental health were surveyed based on Quran perspective, narratives, and other celestial religions and medical parasitology.

In this study, with reference to the Holy Quran, valid interpretations, Hadith of infallible Imams (AS), narrative, other celestial religions, medical parasitology and data bank of PubMed, Sid, Magiran, the required information was obtained concerning the reasons for the prohibition of pork consumption. By Data analysis and comparison of religious and scientific resources, the mystery of Islam's emphasis over the sanctity of pork consumption came into the light.

The results of Islamic narratives show that consumption of pork meat emanates both mental and spiritual impacts on consumers. Besides, based on Parasitology findings, the consumption of pork meat causes serious zoonotic diseases such as Trichinosis, Cysticercosis, as well as, the presence of toxin and even harmful indexes after cooking are considered as reasons for inedibility of pork meat.

This study shows that maybe one of the mysteries of the prohibition of pork consumption in Islam could be found in respect of its adverse effects on physical, mental and spiritual health. Therefore, application of religious practices which have scientific base in turn; is required to understand the scientific basis of the side-effects of eating pork.

Keywords: Holy Quran, Islamic Narratives, Medical parasitology, Pork meat, Prohibition

بررسی تاثیر مصرف گوشت خوک بر سلامت جسم و روان انسان براساس متون اسلامی و انگل شناسی پزشکی

عادل اسپوتین*^۱، سهیلا روحانی^۱، پرویز پرویزی^۲، عباس شهبازی^۲، جمیله نجفیان^۴، جلال زمان^۵، احسان احمدپور^۶، علی بردبار^۲

چکیده

به کارگیری آموزه های دینی به خصوص در مصرف مواد غذایی مانند گوشت حیوانات حلال گوشت در زندگی انسان ها، تضمین کننده سلامت جسم و روان آن ها است. در این مطالعه تاثیرات مصرف گوشت خوک بر سلامت جسم و روان انسان از دیدگاه قرآن، روایات، سایر مکاتب الهی و انگل شناسی پزشکی بررسی شده است.

در این مطالعه، با مراجعه به قرآن کریم، تفاسیر معتبر، احادیث ائمه معصومین(ع)، سایر مکاتب الهی، انگل شناسی پزشکی و بانک های اطلاعاتی PubMed, Sid, Magiran اطلاعات مورد نیاز در خصوص دلایل حرمت مصرف گوشت خوک استخراج و بررسی شد. با تحلیل اطلاعات به دست آمده و مقایسه منابع دینی و علمی، راز تاکید دین مبین اسلام بر حرمت مصرف گوشت خوک، به دست آمد.

نتایج حاصل از بررسی متون اسلامی نشان می دهند که مصرف گوشت خوک برخی ضایعات روحی و معنوی را به دنبال دارد. بعلاوه بر اساس یافته ها در انگل شناسی پزشکی، مصرف گوشت این حیوان، باعث بروز بیماری های زئونوز خطرناک مانند تریشینوزیس و سیستی سرکوزیس می شود هم چنین وجود میزان سم بالا یکی از علل غیر قابل مصرف بودن گوشت خوک برای انسان به شمار می آید.

این بررسی نشان می دهد که شاید بتوان یکی از حکمت های حرمت مصرف گوشت خوک در اسلام را، در تاثیرات نامطلوب آن بر سلامت جسمی، روانی و معنوی انسان جست و جو کرد، بنابراین لزوم عمل به دستورات دینی که مبنا علمی نیز دارد نیازمند آگاهی انسان ها از عوارض ناشی از مصرف گوشت خوک می باشد.

واژه های کلیدی: قرآن کریم، روایات، انگل شناسی پزشکی، گوشت خوک، حرمت

- ۱- گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
- ۲- گروه انگل شناسی، آزمایشگاه سیستماتیک ملکولی، تهران، انستیتو پاستور ایران
- ۳- گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
- ۴- لیسانس الهیات (فقه و مبانی حقوق)، آموزش پرورش ناحیه ۲ ارومیه، ارومیه، ایران
- ۵- پژوهشکده غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.
- ۶- گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشکده علوم پزشکی ساری، دانشگاه علوم پزشکی مازنداران، ساری، ایران

مؤلف مسئول: عادل اسپوتین، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

Email: adelespotin@gmail.com

دریافت: ۲۰ فروردین ۱۳۹۳

اصلاحات: ۲۶ شهریور ۱۳۹۳

پذیرش: ۳۰ شهریور ۱۳۹۳

مقدمه

که در رشد انسان ها نقش موثری دارد، مصرف گوشت های حلال در حد نیاز است. بین آموزه های قرآن در زمینه سلامت انسان ها و علوم پزشکی ارتباط تنگاتنگی وجود دارد

آموزه ها و توصیه های مکرر دین اسلام در زمینه خوردن غذاهای حلال و ارزش غذایی آن ها، تضمین کننده سلامت جسم و روان انسان ها است. یکی از این محصولات پروتئینی

که بشر پس از گذشت سالیان طولانی در حال پی بردن به اهمیت برخی از این موضوعات است. خوک^۱ یکی از حیوانات همه چیزخواری^۲ است که به علت نحوه زندگی و شرایط فیزیولوژیکی خاص بدنش بطور مکرر از خوردن گوشت آن ممانعت به عمل آمده است که نشانگر اهمیت موضوع و پرهیز از مصرف آن است (۴-۱). از مهم ترین آلودگی‌ها و بیماری‌های ایجاد شده در خوک، بیماری‌های انگلی، به دو صورت عفونت‌های کرمی و تک یاخته ای می باشند که از طریق مصرف گوشت یا مدفوع به انسان انتقال می یابد (۸-۵). لازم به ذکر است که عوارض و اختلالات ناشی از بیماری های انگلی مذکور، در بخش نتایج به طور مفصل مورد بررسی قرار می گیرد. در حال حاضر علی رغم این که در دین اسلام مصرف گوشت خوک حرام شمرده می شود ولی برخی آلودگی های کرمی ناشی از مصرف گوشت خوک از مبتلایان در سالیان اخیر از کشورمان گزارش شده است (۹). بنابراین ضرورت آگاهی از عدم مصرف گوشت خوک و اثرات سوء آن نظیر اختلالات روحی، روانی و جسمی آن در بین مصرف کنندگان پر رنگ تر از همیشه به نظر می رسد. بنابراین با توجه به اهمیت مصرف گوشت بر سلامت انسان در این مطالعه دلایل عدم مصرف گوشت خوک بر سلامت جسم و روان انسان از دیدگاه قرآن، روایات، سایر مکاتب الهی و انگل شناسی پزشکی بررسی شد.

در این مطالعه با مراجعه به قرآن کریم، تفاسیر معتبر، احادیث ائمه معصومین (ع)، سایر مکاتب الهی، منابع معتبر علمی انگل شناسی و بانک های اطلاعاتی Sid, MagiranPubMed, دلایل عدم مصرف گوشت خوک در ابعاد مختلف بر روی سلامت جسمی و روحی انسان جمع آوری، طبقه بندی و مورد بررسی و تجزیه تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از این مطالعه به ترتیب در دو بخش قرآنی، روایات، تفاسیر و انگل شناسی پزشکی مورد بحث و ارزیابی قرار می گیرد.

۱. نتایج مطالعه از قرآن کریم و روایات، مفسران و احکام در قرآن کریم به علت اهمیت موضوع، در چهار سوره قرآنی اشاره مستقیم به پرهیز از مصرف گوشت خوک (الْخَنِزِيرِ) شده است. این سوره ها شامل سوره های مکی انعام و نحل و سوره های مدنی بقره و مائده هستند. در

سوره انعام، آیه ۱۴۵ خوک را حیوانی انگلی توصیف نموده آمده و می فرماید: " بگو در آنچه بر من وحی شده، هیچ غذای حرامی نمی یابم، بجز آن که مردار بوده یا خونی که بیرون ریخته یا گوشت خوک" (۱). در این آیه به " خون مسفوح" اشاره شده است یعنی خونی که پس از تماس با هوا سمی شده و می تواند بیماری زا باشد. در سوره مائده آیه ۳ می فرماید: " گوشت مردار، خون و گوشت خوک بر شما حرام شده است" (۲).

هم چنین در سوره بقره و نحل آمده است: " خداوند تنها مردار، خون، گوشت خوک و آنچه که برای غیر خدا ذبح شده باشد، بر شما حرام کرده است" (۴-۳). با توجه به آیات فوق، گوشت خوک به صورت جداگانه تحریم شده است تا روشن شود که مصرف آن به طور کلی حرام است، خواه مردار باشد و یا نباشد. در قرآن کریم، برخلاف حرمت شراب و ربا که به صورت حرمت تدریجی بدان اشاره شده است، در مورد حرام شمردن گوشت خوک، به صورت دفعی و در یک مرحله با عبارات تصریح صورت گرفته است که می تواند اشاره به حساسیت موضوع و شدت خطر خوردن گوشت خوک، مردار و خون داشته باشد (۱۰).

پیامبر اکرم (ص) می فرماید: "شکم خود را قبرستان لاشه های حیوانات نکنید و در عین حال ترک گوشت خواری را نیز نه تنها توصیه نمی کند، بلکه بسیار مورد نکوهش قرار می دهد" (۱۱). امام صادق (ع) گوشت خوک را عامل بی غیرتی، بی تعصبی در بین مصرف کنندگان معرفی کرده است (۱۱). امام رضا (ع) می فرماید: " خداوند چهره زشت این حیوان را برای عبرت گرفتن، خلق کرده و صورت تعالی بشری را از آن سلب کرده است" (۱۲). در طب سنتی مخزن الاویه از گوشت خوک به عنوان یک غذای دیرهضم، لزج و از بین برنده عقل و غیرت مردانگی یاد شده است (۱۳). تحقیق در منابع اهل سنت نشان می دهد که در حرمت مصرف گوشت خوک، وحدت نظر وجود دارد. فخر رازی در کتاب مفاتیح الغیب می نویسد: امت اسلام برای نکه تمام اجزای بدن خوک حرام هستند، اجماع دارند، اما این که خداوند متعال تنها از گوشت آن نامبرده، به این دلیل است که بزرگ ترین منفعت و به رهای که می توان از آن برد، استفاده از گوشت آن

1- Pork, Swine, Pig and Doguz
2- Omnivorous

مهم‌ترین تک یاخته های منتقله از خوک به انسان در ایران و جهان شامل: ۱- بالانتیديوم کلی^{۱۲} - توکسوپلازما گوندی^{۱۳} ۳- سارکوسیس تیس سوئیس^{۱۴} ۴- انتامبا پولکی^{۱۵}. از انگل های مهم کرمی، تنیا سولیوم، کرم نواری خوک است که انسان با فرم های کرم بالغ و لاروی (سیستی سرکوزیس) آلوده می شود. نوروسیستی سرکوزیس ناشی از تنیا سولیوم به عنوان شایع ترین بیماری انگلی جهان در ناحیه سیستم عصبی مرکزی^{۱۶} محسوب می شود. سیستی سرکوس مغزی با استقرار در بطن چهار مغز، باعث بالا رفتن فشار مغز و هیدروسفالی (شایع ترین علت مرگ) می شود که با علائمی چون سردرد، تهوع، استفراغ، دوبینی، سرگیجه، تشنج و ناراحتی های عصبی- روانی همراه است. جایگزین شدن لارو در چشم که به آن سیستی سرکوس چشمی گویند با قرار گرفتن در مقابل شبکیه باعث اشکال در بینایی و گاهی با تورم عنبیه است. وجود تعداد زیاد سیستی سرکوس ها در عضلات اسکلتی سبب میوزیت و آسیب عضلانی ناشی از افزایش حجم کاذب می شود. مرگ لارو در احشای داخلی، پاره شدن کیست و خارج شدن مایع داخل باعث به وجود آمدن علائم آلرژی مانند آسم و کهیر می شود (۸-۵). تریشینلا اسپیرالیس عامل تریشینوزیس یکی دیگر از کرم های خطرناکی است که انسان با خوردن فرآورده های خوکی خام یا نیم پز آلوده که حاوی لارو هستند مبتلا می شود. کرم تریشین کافی است که در یکماه ۱۵ هزار تخم ریزی کند. در یک کیلو گوشت خوک ممکن است ۴۰۰۰۰۰۰۰ لارو تریشین حضور داشته باشد. تقریباً ۲۰۰۰۰۰۰۰ نفر از مردم آمریکا مبتلا به این بیماری هستند. در سالیان اخیر چندین مورد از آلودگی های انسانی از ایران گزارش شده است (۵، ۹). بیماری زایی در دو مرحله مهاجم روده ای و مهاجم عضلانی (مهاجرت لاروها) بروز می کند. در مهاجم روده ای به صورت تهوع، استفراغ، دردهای شکمی، اسهال ساده و گاهی خونی است. در مهاجم عضلانی مرحله لاروها توسط جریان خون یا لنفی خود را به عضلات مخطط رسانده و مواد سمی تولید می کنند که سبب مسمومیت به صورت تورم اطراف کتف و چشم و بثورات قرمز رنگ، سردرد، میوزیت، تب ثابت ۷-۵ روزه بیش از ۴۰°C می شود که بیشتر مواقع با تب تیفوئید (حصه) و

است (۱۴). قرطبی از مفسران اهل سنت در تفسیر خود می نویسد: استفاده از موی خوک را در خیاطی جایز می شمارند و در این باره به روایتی از رسول خدا استناد می کنند (۱۵). در کتاب تورات حضرت موسی علیه السلام آمده است: «خوک نشخوار نمی کند از گوشت آن ها مخورید و لاشه آن ها را لمس نکنید این ها برای شما نجس اند» (۱۶) در ادامه آمده است: «سم خاصی (سوتوکسین) در اثر عدم نشخوار کردن این جاندار ایجاد می شود که بر سلامت جسم (عامل بالارفتن کلسترول بد، فشار خون و تصلب شرایین) بسیار خطرناک است» (۱۷). در کتاب انجیل حضرت عیسی علیه السلام: «گناهکاران به خوک تشبیه شده و مظهر شیطان معرفی شده اند. در ادامه آمده است که مسیحیان نیز باید از خوردن گوشت خوک پرهیز کنند» (۱۸).

در کتاب فلسفه احکام آمده است که: در این عصر ابعاد جدیدی از مضرات شراب، گوشت خوک و سگ بر بشر ثابت شده است، اما در عین حال متجددین هر سه را از مظاهر تمدن می دانند و خود را به روشنفکری می ستایند (۱۹). ارنست رنان (مورخ فرانسوی)، می نویسد: دین اسلام پیروان خویش را از بلاهای چندی از جمله شراب، خوک و لعاب دهان سگ نجات داده است (۲۰). احکام شرعی گوشت خوک از دیدگاه علمای شیعه به صور مختلفی اشاره شده است که مهم ترین آن ها عبارتند از: گوشت و شیر خوکی که در خشکی زندگی می کند، نجس و خوردن آن حرام است. اگر خوک از ظرفی، چیز روانی بخورد یا آن را بلیسد، باید آن ظرف را با آب، هفت مرتبه بشویند یا خاک مال کنند. خرید و فروش خوک جایز نیست (۲۱).

۲. نتایج حاصل از بررسی منابع انگل شناسی پزشکی

خوک قادر است بیش از ۱۴۰ بیماری اعم از انگلی، ویروسی و باکتریایی را به انسان انتقال دهد که بیماری های انگلی در صدر این بیماری ها قرار دارند (۸-۵). مهمترین کرم های منتقله از خوک^۱ به انسان در ایران و جهان شامل: ۱- تنیا سولیوم^۲ - تریشینلا اسپیرالیس^۳ - آسکاریس سوئیس^۴ - فاسیولوپسیس بوسکای^۵ - تنیا ساژیناتا آسیاتیکا^۶ - تریکوریس سوئیس^۷ - ۷- انکیلوستوما^۸ - گناوستوما اسپینی ژروم^۹ - شیسوزوما ژاپونیکوم^{۱۰} - ماکروآکانتورینکوس هیروودیناسئوس^{۱۱}

شبهه به مونونوکلئوز عفونی، راش های ماکولوپاپولر، پنومونی آتیبیک، پلی میوزیت، هپاتیت همراه با یرقان، میوکاردیت، نفریت، مننگوآنسفالیت و لنفادنوپاتی منتشر و در موارد بسیار نادر به شکل توکسوپلاسموز چشمی مشخص می شود (۸-۵).

«تونگیاسیز» بیماری انگلی دیگری است که توسط کک چیگو و از طریق پا به انسان انتقال می یابد. بتازگی در قسمت‌هایی از کشور اوگاندا مشاهده شده است. به خاطر این که خوک‌ها در محیط‌های کثیف زندگی می‌کنند، نگهداری و پرورش خوک‌ها خطر بروز این بیماری را افزایش می‌دهد. این انگل خارج سلولی از خون مبتلایان تغذیه می‌کند و به تدریج باعث تخریب بافتی افراد می‌شود (۲۲).

نتیجه گیری

امروزه یکی از مواد غذایی که مصرف آن در بسیاری از ادیان از جمله دین اسلام اعم از شیعه و اهل سنت، یهودیت و حتی مسیحیت حرام شمرده شده، گوشت خوک است (۲۰). طبق بررسی‌ها خوک از کثیف‌ترین و آلوده‌ترین حیوانات به شمار می‌رود و به دلیل همه‌چیزخوار بودنش از لاشه حیوانات تا ادرار و مدفوع خود نیز تغذیه می‌کند، به همین دلیل بدن خوک منبع انواع آلودگی‌های انگلی، ویروسی و میکروب‌ها محسوب می‌شود (۱۱). امروزه برخی از دستورات اسلام به مرور زمان جلوه تازه ای پیدا میکنند. در برخی از روایات، خوک سمبل بی‌غیرتی معرفی شده و حیوانی است که در امور جنسی فوق العاده لابالی و بی تفاوت است. تاثیر این غذا در خصوص لابالیگری در مسائل جنسی و بروز اخلاق رذیله مشهود است. امروزه مشخص شده است که گوشت هر حیوانی حاوی صفات آن حیوان بوده و تراوش غدد درون ریز (هورمون‌ها) در اخلاق کسانی که از آن تغذیه می‌کنند، اثر می‌گذارد. این صفات خوک در گوشتش هم تاثیراتی دارد، از این جهت اشخاصی که از آن تغذیه می‌کنند همان صفات و اخلاق رذیله را پیدا می‌کنند (۲۳). شاید یکی از علل بی‌بند و باری شدید جنسی که در کشورهای غربی حکومت می‌کند تغذیه از گوشت این حیوان آلوده باشد. قرآن کریم، غذاهایی را که برای جسم و روح انسان مفید بوده حلال شمرده است، و از طرفی انسان را از خوردن غذاهای مضر نهی می‌کند. ممنوعیت از مصرف

آنفلوآنزا اشتباه می‌افتد. ضایعات زیر ناخن (خوریزی های شعله ای)، ائوزینوفیلی تا ۵۰ درصد مشاهده می‌شود. در اثر ورود لارو در عضلات سبب دردهای شدید عضلانی، تورم عضلات و تورم گره های لنفاوی می‌شود (۸-۵). لارو آسکاریس خوکی (سوئیس) انگل دیگری است که در انسان سبب بیماری لارو مهاجر احشایی می‌شود. لارو آسکاریس خوکی از طریق سوراخ کردن کولون و سکوم وارد کبد شده و پس از ۶ ساعت ضایعاتی ایجاد می‌کند (۸-۵).

بالانتیدیوم کلی به عنوان انگل خوک، بزرگ‌ترین تک یاخته روده‌ای انسان و تنها مژه دار بیماریزای انسانی است. از نظر اپیدمیولوژی شبهه آمیب هیستولیتیکا به شمار می‌رود. موارد همه گیری انگل می‌تواند به دنبال انتقال موفقیت آمیز آن از گوشت خوک به انسان به وجود آید. بیماری‌زایی در دو شکل بالانتیدیاز روده‌ای و غیر روده‌ای ظاهر می‌شود. علائم روده‌ای شباهت زیادی به علائم آمیب هیستولیتیکا دارند. در نتیجه تهاجم و تکثیر انگل‌ها، مخاط و زیر مخاط روده بزرگ تخریب می‌شود. تکثیر انگل منجر به تشکیل آسبه‌های کوچکی شده که در اثر پاره شدن، زخم های بیضوی شکل و نامنظم با لبه‌های نامشخص قرمز، تشکیل می‌شود. در مبتلایان ضایعات به اشکال مختلف از پرخونی نزله‌ای ساده تا زخمی شدن، دیده می‌شود. در عفونت‌های حاد روزانه ۶-۱۵ بار مدفوع آبکی همراه با خون، موکوس و چرک وجود دارد. در شکل مزمن اسهال، بیبوست متناوب، کولون حساس، کم خونی و لاغری مفرط ظاهر می‌شود. مهم‌ترین عارضه غیر روده‌ای، پريتونیت بخاطر سوراخ شدن روده و پارگی آپاندیس است که منجر به مرگ فرد می‌شود. آپاندیسیت بالانتیدیایی و کولیت نیز گزارش شده است (۸-۵).

توکسوپلازما گوندیی دیگر تک یاخته مهمی است که در داخل سلول های تک هسته ای به عنوان انگل اجباری درون سلولی گربه و گربه سانان (فیلیده) زندگی می‌کند. خوک یکی از مهم ترین میزبانان واسط این انگل محسوب می‌شود که کیست نسجی انگل را در خود جای می‌دهد. در مواردی که کیست‌های انگل در شبکه شکافته شود و یا اینکه مکانیزم محافظت کننده سلول‌های T نقص پیدا کند علائم اکتسابی توکسوپلاسموزیس نظیر اشکال

بافت‌های همبند انسان ایجاد می‌گردد که در نهایت به آرتریت، روماتیسم و استئوکندروز منجر می‌شود (۲۵). باتوجه به اثبات اثرات سوء و پیامد‌های ناگوار ناشی از مصرف گوشت خوک این سؤال مطرح می‌شود که در حال حاضر چرا استفاده از گوشت خوک در کشورهای غربی به صورت گسترده استفاده می‌شود؟ به نظر می‌رسد انجام روش‌های پیشگیرانه نظیر واکسیناسیون خوک‌ها در برابر بیماری‌های ویروسی و سود اقتصادی سرشار از حاصل پرورش و فروش گوشت و شیر این حیوان می‌تواند، توجیهی مناسب در بین مصرف‌کنندگان بالای گوشت این حیوان باشد.

از اصول فهم مهم در این مطالعه این موضوع است که ادیان آسمانی سعادت دنیا و آخرت انسان‌ها را پوشش می‌دهند و امر و نهی آنها از جانب خداوند متعال است که هر موردی بر اساس حکمت متعالی استوار است. با توجه به این موضوع، علوم بشری محدودیت‌های زیادی دارند و هنوز رمز و راز فراوانی است که به آن دست پیدا نکرده‌اند. با توضیحات به عمل آمده مشخص می‌شود که اثرات مختلف گوشت خوک اعم از ایجاد زیان روحی، آلودگی‌های انگلی متنوع، ناشناخته و اثرات سمی و زیانبار آن (زیان‌های جسمی) برای مصرف‌کنندگانی که از روی زیاده‌روی و لذت‌خواهی آن را استفاده می‌کنند، اشاره به قرآن کریم داشته باشیم که به مصرف‌کنندگان گوشزد می‌کند که در موارد اضطرار شدید باید از اثرات سوء آن مطلع بوده و از مصرف آن پرهیز کنند. قبل از کشف عوامل بیماری‌زا برای انسان، قرآن به برخی نکات اشاره می‌کند که علوم پزشکی و دانش انسان‌ها در صدر اسلام آن‌ها را کشف نکرده بودند. نمونه‌ای از آن تحریم گوشت خوک است که نشانگر اعجاز قرآن در ارائه راهکارهای سلامتی به انسان است. فلسفه و حکمت غذاهای حرام و حلال خداوند دارای مصلحت‌هایی است که با پیشرفت علوم بدن‌ها بیش‌تر پی خواهیم برد. به علت شرایط زندگی و نحوه فیزیولوژیک این حیوان آلودگی‌های انگلی نقش پررنگ‌تری در بین سایر آلودگی‌های دیگر از خود نشان می‌دهند. امید است با رعایت دستورات و آموزه‌های دینی و دانش پزشکی سلامتی روحی و جسمی خود را فراهم نماییم. بنابراین با توجه به اهمیت سلامت انسان‌ها، ادیان الهی به صورت

غذاهای غیربهداشتی یکی از خدمات دین الهی به انسان است، زیرا در شرایطی که عوامل ایجادکننده بیماری کشف نشده بود و اثرات آن‌ها در به وجود آوردن بیماری‌ها روشن نبود، آن‌ها را ممنوع اعلام کرد. در میان بیشتر اروپائیان خوک مظهر شیطان معرفی شده است و چنان که در قصص مذهبی خود هر وقت شیطان را تمثیل کرده‌اند از آن به صورت خوکی جلوه‌گر می‌سازند (۱۶). با توجه به مطالب مذکور، یافته‌های علوم پزشکی می‌تواند کمک شایانی در اثبات اثرات سوء مصرف گوشت خوک بر سلامت انسان داشته باشد. تا به حال نزدیک به ۱۵ بیماری انگلی ناشی از مصرف گوشت خوک یا مدفوع آن از انسان گزارش شده است که این آمار مدام در حال افزایش است (۲۲). تنیازیس ناشی از تنیا سولیوم یکی از خطرناک‌ترین بیماری‌های کرمی درجهان است که انسان علاوه بر میزبان نهایی به عنوان میزبان واسط تصادفی برای انگل واقع می‌شود که به این حالت اتوهتروزون می‌گویند. آلودگی انسان به این بیماری علاوه بر خوردن گوشت آلوده به مرحله لاروی انگل، از طریق خود آلودگی داخلی اتفاق می‌افتد. در خودآلودگی داخلی، تخم در انتهای روده به علت استفراغ و حرکات دودی روده به ابتدای روده می‌آید و جنین از تخم آزاد و پس از رسیدن به عضلات، بیماری سیستمی سرکوزیس را ایجاد می‌کند (۵). شاید جالب توجه باشد که اولین بار اثرات مرگ‌بار نوروسیستی سرکوزیس ناشی از تنیا سولیوم را بر روی زندانیان آزمایش کرده‌اند. با انجام آزمایشات ملکولی و تحلیلی DNA مشخص شده است که گوشت خوک شبیه گوشت انسان است و به علت همه چیز خوار بودن این دو موجود مصرف گوشت آن خارج از عقاید، عرف و شرع است (۲۳). برخی از افراد تصور می‌کنند که با پخت و پز گوشت خوک اگر عوامل میکروبی و انگلی از بین بروند مشکلی در منع مصرف وجود ندارد. این در حالی است که اثرات سمی گوشت (سوتوکسین) پس از دیدن حرارت، قادر است اثرات تخریبی خود را بر روی مصرف‌کنندگان بگذارد. گوشت خوک به علت دارا بودن سطح هورمون رشد بالا (مترشحه از سوماتوتروپین)، اسید اوریک و چربی بالا، سبب ایجاد بدخیمی‌ها، التهاب سلولی، چاقی، فشار خون بالا و آکرومگالی می‌شود (۲۴). به علت حضور گوگرد در ساختمان این هورمون تورم

می‌باشد. نظر به محدودیت و عدم پاسخگویی علم امروز بشری علی‌رغم پیشرفت‌های زیاد، باید فرامین خداوند متعال و مکاتبی که سعادت دنیا و آخرت انسان‌ها را در پی دارند، بایستی مورد توجه قرار گیرد

مکرر استفاده از غذای سالم و بهداشتی بویژه گوشت از حیوانات حلال گوشت را متذکر شده‌اند. بنابراین لزوم عمل به دستورات دینی که مبنای علمی نیز دارد نیازمند آگاهی انسان‌ها از عوارض ناشی از مصرف گوشت خوک

Endnotes

- 1- Pork Transmitted Disease
- 2- Taeniasolium
- 3- Trichinellaspiralis
- 4- Ascarissuis
- 5- Fasciolopsisbuski
- 6- Taeniasaginataasiatica
- 7- Trichurissuis
- 8- Ancylostoma

- 9- Gnathostomaspinigerum
- 10- Schistosomajaponicum
- 11- Macraacanthorynchushirudinaceus
- 12- Balantidium coli
- 13- Toxoplasma gondi
- 14- SarcocystisSuis
- 15- Entamoebapolecki
- 16- Central Nervous System

References

1. Holy Qur'an, Translated in Persian by: Naser Makarem Shirazi, Anam: 145 (persian)
2. Ibid, Maedeh: e 3 (persian)
3. Ibid, Nahl: 115 (persian)
4. Ibid, Baghara: 173 (persian)
5. Spotin A, Pazahr R, Kanani. Parasitology for exam. 2nd ed. Tehran: Khosravi press; 2011 (Persian).
6. Muller R. Worms and human disease. 2nd ed. UK: CABI Publishing; 2002.
7. Roberts L, Janovy Jr. Foundations of parasitology. 8th ed., New York; McGraw Hill; 2008.
8. John DT, Petri WA, Markell and Voge's Medical Parasitology. 9th ed. Oklahoma: saunders; 2006.
9. Kia EB, Meamar AR, Zahabiun F, Mirhendi H. The first occurrence of Trichinella murrelli in wild boar in Iran and a review of Iranian trichinellosis. J Helminthol. 2009; 83(4): 399-402.
10. The Holy Qur'an. translated by Dr Mohammad Ali RezaieEsfahani, Qom: publisher Al-Mustafa University, 2010 (Persian).
11. Makarem Shirazi N. Tafsir Nemooneh. 31st ed. Tehran: Dar al-Kotob Al-Eslamie; 1996 (Persian).
12. Borujerdi MI. Tafsir Jami. Tehran: Sadr; 1988 (Persian)
13. Sheikh Ameli MH. Chapter At'ameh. In: Vasael Al-Shiah. Qom: Al Albait; 1988 (Persian).
14. Razi, Muhammad Ibn Omar. Mafatih al-ghayb. 3rd ed. Beirut: Darahya' Altras Arabi; 1999, (Arabic).
15. Qurtaby MBA. Al Jameolahkam Alghoran. Tehran: Naser Khosrow; 1985 (Persian).
16. Gospel. Chapter 5. Verses: 19-17
17. Ferrucci LM., Sinha R, Ward MH, Graubard BI, Hollenbeck A, Kilfoy R, et al. Meat and component of meat and the risk of bladder cancer in the NIH-AARP diet and health study. Cancer. 2010; 116(18):4345-53.
18. Bible. Leviticus trip. Chapter 11. Verses: 7-9 (<http://biblehub.com/leviticus/11-8.htm>)
19. Ehtemam, A., Philosophy, Jurisprudence, Qom: Zamzame Hedayat, 2012 (Persian)
20. Shirazi AA. Islam is the medicine practitioner. 5th ed. Qom: Islamic Publications Office; 2009 (Persian).

21. Imam Khomeini. Tahrir Al-Vasileh. Tehran: Moasseseyetanzimvanashareasare Imam; 2001 (Persian).
22. Topley WWC. Topley and Wilson Microbiology and Microbial infections. 10rd ed. London: Hodder Arnold; 2006.
23. Sakr AH. Dietary Regulations and Food Habits of Muslims. J Am Diet Assoc. 1971; 58(2): 123-126.
24. WHO. Health aspects of residues of anabolic in meat. Report of the WHO working group. Euro1Repts and Studies. Copenhagen: World Health Organization; 1982.
25. Macrae F, Bates C. Experimental diabetestreatment will inject humans with pig cells. [Cited 2009 Jul 24]. Available from: <http://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-1201672/Experimental-diabetes-treatmentinject-humans-pig-cells.html#ixzz13dmdom1b>.

